

GOTHARD Jenő (1857–1909) mérnök, csillagász és műszerkészítő tűnt ki, de munkájában részt vett öccse, Sándor is (1859–1939). GOTHARD Jenő már diákként komolyan tanulmányozta a fényképezést, utóbb a színes fotográfia kísérleteinek támogatója volt. Öccsével ök készítették el KUNCZ Adolf Faucoult-ingáját, és közreműködtek telefonkísérleteinél. Az akkor már nemzetközi szaktekintélynek számító KONKOLY THEGE Miklós (1842–1916) biztatására alapította 1881-ben herényi csillagvizsgálóját. Főműszere egy 26 cm-es nyílású tükrös távcső volt — amelyet KONKOLY TÓL vásárolt —, legtöbbször segédberendezését: spektroszkópokat, fotókamerákat, fénymérőket, kisebb távcsöveket maga tervezte, és saját műhelyében készítette. Ezek a konstrukciók olyan sikeresek voltak, hogy több külföldi intézet is rendelt tőle műszereket. Legjelentősebb érdemei:

bebizonyította, hogy a csillagászatban a fényképezés egyenrangú a szemmel végzett megfigyelésekkel, sőt tökéletesebb is azoknál. Spektroszkopikusan addig nem ismert folyamatokat örökített meg. Az asztrofotográfiában játszott úttörő szerepét külföldi szakemberek méltatták.

A herényi csillagvizsgáló berendezése — végrendelete szerint — a premontrei Főgimnáziumba került, de csak 1948-ban került sor a műszerek felállítására, majd 1957-ben, mint ismeretterjesztő csillagvizsgáló kezdte meg működését. Mégis ez a ma múzeumban őrzött felszerelés adta az indítást egy modern asztrofizikai obszervatórium létesítéséhez, a város és az ELTE együttműködésével, amely ma GOTHARD nevét viseli.

Bartha Lajos

TISZTELET AZ ÉVEKNEK

Szeretettel köszöntjük a 90 éves MITUCH Erzsikét!

V. B. SZOLLOGUB professzor társaságában egy nemzetközi kéregkutató konferencián (1968)

2003. február 16-án MITUCH Erzsébet betöltötte kilencvenedik életévét. 1931-ben érettségizett, majd 1936-ban a Pázmány Péter Tudományegyetem matematika-fizika szakán tanári diplomát szerzett és középiskolai tanárként dolgozott 1950-ig. 1951-ben került a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézethez, ahol évtizedeken át — nyugdíjba vonulásáig — tudományos munkatársként, majd főmunkatársként tevékenykedett a Szeizmikus Osztályon. 1951–1960 között szeizmikus reflexiós és refrakciós módszerrel kutató csoportok kiértékelőjeként dolgozott.

1951–54 között dunántúli reflexiós mérőcsoportoknál tevékenykedett. Több jelentős témafeladat során ő szerkesztette meg PETHŐ Mártonnal együtt a bajcsai kutatási terület első reflexiós szerkezeti időtérképét, amely a továbbkutatás és az eredményes fúráskitűzés alapja lett.

1954-től szoros kapcsolatban volt a refrakciós adatok kiértékelési kérdéseivel. Ebben a témakörben KILCZER Gyulával együttműködve, gazdag hazai tapasztalat alapján dolgoz-

ták ki az időellenőrzéses kiértékelési módszert (1958).

MITUCH Erzsébet az ötvenes évek végétől a nemzetközi együttműködésben végzett földkéregkutatással foglalkozott, ez lett legeredményesebb kutatási területe. Egyedül és társszerzőként is több cikket publikált ebben a témában. A Kárpát-medencére és környezetére vonatkozóan alapvető mélyföldtani ismereteket szereztek, az ő szerkesztésében jelent meg, mint rendkívüli eredmény, az első kéregvastagság-térkép 1972-ben. A mérések közös szervezése és az eredmények közzététele révén személye a nemzetközi kéregkutatásban, külföldön is ismert lett.

1975-ben ment nyugdíjba, de azon túl is még több éven át folytatta kutatói tevékenységét az Intézetben és érdeklődéssel figyelte a kutatási témában születő új eredményeket.

Munkája 1951-től 23 hazai kutatási jelentésbe épült be. A Geofizikai Közleményekben szerzői és társszerzői minőségben 8 publikációja jelent meg, jelentős külföldi szaklapokban társszerzőként 20 publikáció tette ismertté nevét. Jelentős munkát végzett a Geofizikai Közleményekben megjelent földkéreg-kutatási monográfia összeállításában (1972).

Alapító tagja a Magyar Geofizikusok Egyesületének. A földtani kutatásban végzett munkájáért több kitüntetés birtokosa, a Pro Geophysica emlékérmet 1998-ban kapta meg.

*A Magyar Geofizikusok Egyesülete és a Geofizikai Intézet nevében Erzsikének valamennyiünk szeretetével és nagyrabecsülésével minden jót kívánunk,
Isten éltesse sokáig jó egészségben!*

Dr. Bodoky Tamás, az MGE elnöke,
az ELGI igazgatója